

Odbory se bouří, konečně!

- CZ24 News | 28. listopadu 2023

ČESKO: Prahou hřměly trumpetky, píšťalky a řehtačky, aby síla kraválu ohlásila míru rozhořčení odborů nad vývojem České republiky. Napadl mě vtípek: „Ale budete mít stíhačky...“, od kterého jsem nakonec upustil. Běžecky jsem už dávno za zenitem.

Praha byla v pondělí pouhou centrálou celorepublikových protestů proti vládě. „Sedmdesát procent škol bylo ve stávce, ohlásil demonstrantům na Malostranském náměstí předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství František Dobšík, aby doložil, že se bouřilo po celé zemi. „Nenechte se postavit proti nám,“ varoval jménem stávkujících lékařů předseda Lékařského odborového svazu Martin Engel. Lékaři bojují za to, aby měli podmínky pro kvalitní péči. **Největší pecka zazněla od Josefa Středuly, předsedy Českomoravské konfederace odborových svazů, když řekl: „Přicházejí za mnou i majitelé firem a říkají - jděte do toho!“**

Středula mával z pódia v sousedství budov patřících Poslanecké sněmovně 55 stránkami připomínek ČMKOS k vražednému ozdravnému balíčku. Fialova vláda je však neráčila zahrnout do vyjednávání sociálních partnerů. Odborový předák proto odmítá považovat za jednání jen to, že protivné osoby na sebe pár hodin hledí ve stejné místnosti, a pak se rozejdou, jako by se nic nestalo. „Když nebudou vážná jednání, protesty budou pokračovat,“ zaznělo klíčové sdělení české veřejnosti.

„Byli jsme křižovatkou Evropy, ale teď jsme jen kruhový objezd,“ shrnul historickou situaci známý blogger Vidlák, který tu fakticky reprezentoval křídlo občanských protestů. Přednesl tři požadavky:

První, snížit ceny elektřiny. „Česko vyrábí kilowattu za korunu. Co brání tomu, aby ji domácnosti a průmysl dostávali za dvě koruny? Co? Nenažranost!“

Druhý, snížit ceny potravin. „Evropská zemědělská výroba i potravinářství jsou propojeny. Proč se tedy české ceny tak liší od ostatních a jsou snad nejvyšší ze všech?“

Třetí, přestat okrádat důchodce. „Nezapomínejte, že to byli důchodci, kdo tady vytvořil takové hodnoty, že třicet let po zavedení kapitalismu je pořád ještě co krást.“

Tři Vidlákovy artikuly považuji za rentgenový snímek našich ekonomických poměrů. Všichni víme, že česká ekonomika se plouhá kdesi v kopru, čekáme celoroční pokles. To však neplatí pro zisky velkých firem, ty jsou rekordní. Kde se to vzalo? Odpověď jsem našel v zajímavé prezentaci Petra Krále z ČNB. Opírá se o oficiální statistiky, především ČSÚ.

https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/verejnost/.galleries/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/kral_20231115_praha.pdf

Při pohledu na předkládané grafy mi došlo, že jsme okrádání hned dvakrát. První způsob spočívá v tom, že firmy se svezly na inflační vlně a přirazily si ještě trochu vlastního hladu v podobě neodůvodnitelně rostoucích ziskových marží. To ukazuje ten graf **Mezera marží ve spotřebitelském sektoru**.

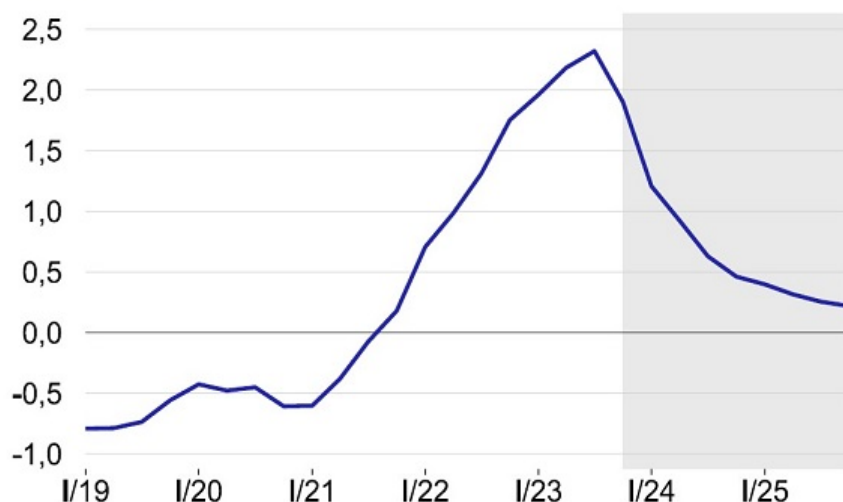
Co ta procenta přesně znamenají, nevím, ale rozumím strmé křivce vzhůru. „Růst celkových nákladů ve spotřebitelském sektoru byl ve třetím čtvrtletí 2023 dominantně tažen nadále vysokým růstem cen domácí meziprodukce,“ čtu v doprovodném komentáři. Nikoliv tedy jenom cenami energie.

Vyšší marže při nezměněné efektivitě práce znamenají vyšší ceny, a nejen základních potravin jako je Nutella a Coca-cola. Platí to i pro elektřinu, kde je to o to snazší, že je v rukou prakticky

dvoučlenného oligopolního trhu. Komu se to nelíbí, ať nesvítí.

Mezera marží ve spotřebitelském sektoru

(v p. b., výpočet ČNB)

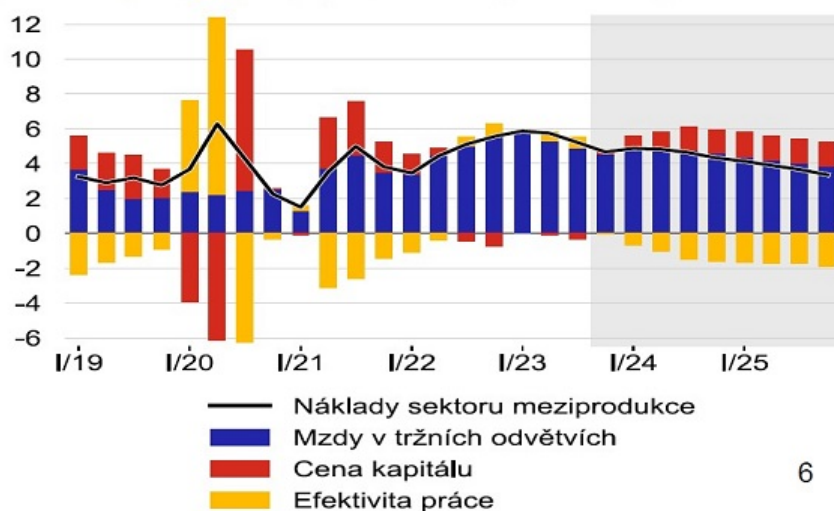

K tomu si však musíme přidat ještě druhý způsob okrádání. Obrázek **Náklady sektoru meziprodukce** je na první pohled nuda, dokud si neujasníme, na co se dívat. V zásadě k tomu, aby něco vzniklo, potřebujete práci a kapitál. Odměna za tržby se pak dělí mezi ně. Modré sloupečky v grafu představují podíl odměny za práci, ten viditelně klesá. Červená jsou peníze pro kapitál, tento podíl roste. Je tam i žlutá s trochu záhadným označením efektivita práce, což je veličina blízká produktivitě. Naznačuje možná i to, že kšeft byl hlavně z rozprodeje zásob, zatímco nové zakázky vážnou. Nám stačí vědět, že tato veličina klesá. Takže znovu – ekonomika jde do kopru, lidem se propadají reálné mzdy a kapitál si odváží rekordní zisky.

V civilizovaných zemích existuje něco, čemu se říká hospodářská politika. Jejím cílem je dávat tyto veličiny do pořádku. Zdá se, že rázný vstup civilizace i do rozkradeného Česka by nebyl úplně od věci.

Náklady sektoru meziprodukce

(mzč. změny v %, příspěvky v p. b., běžné ceny, anualizováno)

Ve společnosti se výslednice těchto ekonomických dějů projevuje tak, že někdo má a někdo nemá. Jedním z těch, kdo sleduje takové rozdělení je tým socioložky Kateřiny Smejkalové z německé sociálně-demokratické Nadace Friedricha Eberta, který dokládá, kolik zaměstnanců nedosáhne na **minimální důstojnou mzdu**. To je v mé interpretaci nejskromnější blahobyť, kdy se dá jít aspoň jednou ročně na koncert nebo není nutno si zoufat, když se má dětem zaplatit škola v přírodě nebo lyžařský kurz v Beskydech.

Minimální důstojná mzda měla pro letošní rok činit podle výpočtů týmu socioložky Smejkalové 40 912 korun. Jak však zároveň zjistili, této mzdy nedosahuje 63 procent pracovních úvazků. Česká průměrná mzda v prvním pololetí činila 42 249 korun a byla tedy lehce nad touto úrovní. Z toho lze odvodit, že **dvě třetiny zaměstnanců jsou placeny na úrovni pracující bídy**.

<https://www.dustojnamzda.cz/>

Komu se to nezdá, volí pětidemolici. Kdybychom se drželi posledních průzkumů volebního modelu STEM, takových by dnes bylo necelých 37 procent. A to je přesně ten podíl, který je nad tou hranicí pracující bídy.

Je tu zřetelná hranice konfliktu, ve kterém zatím většina odevzdaně držela, jak ji menšina odrbává.

<https://cnn.iprima.cz/exkluzivni-pruzkum-druha-spd-preskakuje-ods-volby-by-stale-vyhralo-hnuti-ano-418715>

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)